بەرنامە و پێڕەوی نێوخۆی

یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی کوردستانی ئێران

پەسندکراوی کۆنگرەی پێنجەم

"کۆنگرەی ئۆگرانی رێبازی قاسملوو"

1-4ی گەلاوێژی 1388ی هەتاوی

بەرنامە و پێڕەوی نێوخۆی

یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی کوردستانی ئێران

پەسندکراوی کۆنگرەی پێنجەم

"کۆنگرەی ئۆگرانی ڕێبازی قاسملوو"

1-4ی گەلاوێژی 1388ی هەتاوی

سەرەتا:

لە کاتێکدا کە جیهانی شارستانێتی زیاد لە هەمیشە بۆ پێشکەوتن‌و بەختیاری هەنگاو دەنێ و خەباتی گەلان بۆ گەیشتن بە ئازادی و دێموکراسی و مافەکانیان بە شێوەیەکی بەرچاو سەرکەوتنی بەدی هێناوە و ئازادی و مافی مرۆڤ بوونەتە دیارترین درووشمی ناو کایە جیهانییەکان، وڵاتی ئێمە هێشتا گیرۆدەی زوڵم و زۆر و دیکتاتۆری‌و دواکەوتووییە.

بە درێژایی مێژووی سەرەڕۆیی لە ئێراندا، ئامرازی چەوساندنەوەی گەلانی ئەو وڵاتەو زەوت کردنی ماف و ئازادیەکانی مرۆڤەکان و بێدەرەتان هێشتنەوەی چین و توێژە پێشکەوتووەکانی کۆمەڵ بووە. هەر بۆیە هەموو پێکهاتە کۆمەڵایەتییەکانی وڵاتەکەمان، لە خەبات لە پێناوی وەدیهێنانی داهاتوویەکی روناك و کراوەی سیاسیدا و بۆ بنیاتنانی کۆمەڵێکی بەختەوەر و پێشکەوتوو، هاوبەش و ئەرکدارن. جێگیربوونی دێموکراسی‌و بەرزبوونەوەی بەها مرۆییەکان، وەك مافی مرۆڤ، دادپەروەری کۆمەڵایەتی، یەکسانی شارۆڤەندەکان‌و دەستەبەرکردنی ئازادییە تاکەکەسییەکان، لە هەموو بوارەکانی ژیانی کۆمەڵایەتی دا، جگە لە هۆکارو چۆنیەتیی دەسەڵاتی سیاسی، پێویستی بە کارو چالاکی رێکخراو، سەندیکاو NGOکان هەیە، کە لە چوارچێوەی کۆمەڵگای مەدەنیدا پێناسە دەکرێ. کاتێك کە باس لە بەستێنە کۆمەڵایەتییەکانی سەقامگیربوونی دێموکراسی‌و کۆمەڵگای مەدەنی دەکرێ، بوونی

چالاکانەی ڕێکخراوەکانو NGOکان لە کۆمەڵگادا، مەرجی سەرەکی جێگیربوونو بەردەوامیی سیستەمە دێموکراتیکەکانە. کۆمەڵگای مەدەنی بە واتای کۆی گشتی ئەو دامەزراوەو ئەنجومەنو ڕێکخراوە کۆمەڵایەتییانەیە کە بە دەوڵەت یان دەسەڵاتی سیاسییەوە گرێ نەدراونو وەکوو پردی پێوەندی نێوان خەڵكو دەسەڵات چالاکی دەنوێننو لە ڕیزبەندی دەسەڵاتی سیاسیو لە ئاستی ویستو داخوازییەکانی کۆمەڵگادا کاریگەریی زۆریان هەیە. پێکهاتەی مەدەنی بە نیسبەت قۆناخو کۆمەڵگا ئینسانییەکان لە کۆمەڵگایەك بۆ کۆمەڵگایەکی دیکە جیاوازەو بە هۆکارگەلێکی وەکوو ڕیزبەندی کەلێنە کۆمەڵایەتییەکان، چییەتیو چۆنیەتی چالاکی هێزە کۆمەڵایەتییەکان، ڕێکخستنو یەکگرتوویی چینە ئابوورییەکان، فەرهەنگی سیاسیو دابو نەریتە مێژووییەکانو ڕادەی چالاکیو بەشداریی سیاسی هاووڵاتییان بەستراوەتەوە، کە هەموو گرێدراوی سیستمێکی دێموکراتیکە.

ئەمڕۆ لاوان چ لە بەر گرنگیی ڕێژەیان لە ڕێژەی حەشیمەت داو چ بەو هۆیەوە کە ئەوان لەرووی سروشتییەوە، دڵگەرم و بە وزە خوڵقێنەرو داهاتووڕوانن، گرنگترین هێزی مرۆیی ئێران، پێك دێنن.

ئەگەر لاوان لە هەر وڵاتێکی ئازاد و دێموکراتیکدا، زیاد لە هەر کارێکی دیکە خوازیاری دەستەبەربوونی ئامانجە سێنفییەکانیان، ئەوا لە وڵاتی ئێمەدا بە هۆی ئەوەی کە بە درێژایی مێژوو ستەمی نەتەوەییان لەسەر بووە، سیستمێکی تۆتالیتێر حاکم بووە و هەر جۆرە بیرکردنەوەیەکی

ئازاد و ئازاد ژیانی لێزەوتکردوون. دەبێ لاوان زیاد لەوەی، کە هەڵگری خواستێکی سێنفی و تایبەت بە توێژی خۆیان بن، هەڵگری بەرنامەیەکی پێکهاتەشکێنی دێموکراتیک بن و لەو رووەوە پاش دابینبوونی مافی نەتەوایەتی بەستێن بۆ دابینبوونی مافی سینفی ئەوانیش دێتە ئاراوە. هەر بۆیە هەوڵدان بۆ رێکخستن و کۆکردنەوەی تواناکان، لەم قۆناغە لە خەباتی دێموکراتی و ئازادیخوازیدا، پێویستیەکی حاشاهەڵنەگرە. بە سەرنجدان بەوەی کە دێموکراسی لە کولتووری کۆمەڵگادا جێی نەگرتووە و پێناسەیەکی روون بۆ تاك و ئازادییەکانی، لە ناو کۆمەڵگاکەماندا شکڵی نەگرتووە، بۆیە باشترین میکانیزم کە دەتوانێ داکۆکیکاری ماف و ئازادیەکانی لاوان و پەرەپێدەری ئاگاییان بێت، هەمان خۆرێکخستن، لە ناو رێکخراوەکاندایە. بۆیە ئێمە هەرچەندە لە رێکخستن و کۆکردنەوەی وزەکانماندا سەرکەوتوو بین، ئەوەندەش ئاسۆی بەرچاومان روونتر دەبێت و خەباتەکەشمان بە بەرهەمتر دەبێت. هەر بە سەرنج دان بەم راستیە حاشا هەڵنەگرەش بوو، کە یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی کوردستانی ئێران لە یەکێك لە زێڕین ترین قۆناغەکانی بزاڤی رزگاریخوازی نەتەوەی کورددا، دامەزرا.

دیرۆکی بزاڤی رزگاریخوازی نەتەوەی کورد، پڕە لە سەروەری و لەخۆبردوویی و داهێنانی جوان و بە بەهاو هاوکات پاراستنی ئەخلاقی سیاسی و پرنسیپە مرۆڤانییەکان وەك باڵا ئاوێنەیەکی بێگەرد رووخساری خۆی لەو بزاڤەدا بە جوانی دەرخستووە. لە هەر سەردەمێکدا نەتەوەی

کورد بۆ وەدستهێنانی مافە رەواکانی لە هیچ چەشنە گیانفیدایەك درێغی نەکردووە، بەڵام بە دامەزرانی حیزبی دێموکراتی کوردستان و کۆماری کوردستان و دارشتنی خواستەکانی نەتەوەی کورد و رێکخستنی رۆڵەکانی، لە ناو چوارچێوەی ئامانج و ئێستراتێژی حیزبێکی مۆدێرن و سەردەمیانەدا، ئەم بزاڤە پێی نایە قۆناغێکی باڵاتر، لە مەزنی رەسەنایەتی.

بزووتنەوەی نەتەوایەتی ئەم جارەیان لە ژێر تیشکی رێنوێنی حیزبێکی مۆدێرن و پێشکەوتنخوازدا، کەوتە جووڵە. ئەگەر دامەزرانی حیزبی دێموکراتی کوردستان و دواتریش کۆماری کوردستان، خاڵێکی وەرچەرخان بوون لە مێژووی ئەم بزاڤەدا، ئەوا دامەزرانی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی کوردستانی ئێرانیش ئاماژەیەکی مەزنترە بۆ ئەم وەرچەرخانەو رەسەنایەتی ئەم بزاڤە. بە دامەزراندنی ئەم رێکخراوەو رێکخراوی دیکەی تایبەت بە توێژەکانی دیکەی کۆمەڵ، بزاڤی نەتەوەیی ـ دێموکراتیك، ئاراستەیەکی هەمەلایەن و گشتگیرتری، گرتەخۆ کە بە درێژایی ساڵەکانی دوایی، کاریگەریەکی بەرچاویان لە رەوتی ئەم بزووتنەوەیەدا، هەبوەو هەیە.

یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی کوردستانی ئێران وەکوو یەکێك لە دەسکەوتە مۆدێرنەکانی کۆماری کوردستانو دینامیزمی پێکهێنانی گۆڕان لە کۆمەڵگای کوردستاندا، ساڵی 1324ی هەتاوی لەکەشو هەوای ئازادو دێموکراتیکی کۆماری کوردستان لە شاری مەهاباد دا دامەزراو

چالاکییەکانی خۆی لە ژێر ناوی "یەکیەتیی جەوانانی دێموکراتی کوردستان" دەست پێکرد. ئەو رێکخراوەیە کە تایبەت بە توێژی لاوان بوو، وەکوو یەکەمین رێکخراوێکی تایبەت بە لاوەکان هاتە نیو کۆمەڵگای کوردیو توانی لە بەستێنە جۆراوجۆرەکانی کۆمەڵگادا چالاکییەکانی خۆی لە ئاستی کۆمەڵگادا برەو پێ بداتو گۆڤاری "هاواری نیشتمان" وەکوو زمانحاڵی یەکیەتیی لاوان چاپو بڵاو بکاتەوە. پاش ئەوەی کۆماری کوردستان هەرەسی هێناو، رێکخراوی لاوانو بەڕێوەبەرانیشی پەردەوازە بوونو یەکیەتیی لاوان هەتا شۆڕشی گەلانی ئێرانو رێکخستنەوەی دووبارەی رێکخراوی لاوان لە قۆناخی نهێنیو ژێرزەمینییدا خەریکی تێکۆشان بوون. کاریگەریی یەکیەتیی لاوان لە راپەڕینی بەشکۆی ساڵەکانی 47 ـ 46و شۆڕشی گەلانی ئێران، بەرچاوە. پاش شۆڕشی گەلانی ئێران(1357)، یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی کوردستانی ئێران بە فەرمی لە 25ی جۆزەردانی 1359دا دەستی بە تێکۆشانی خۆی کردەوەو ساڵی 1360 یەکەمین دەستەی بەڕێوەبەریی دادەمەزرێنێو توانی بۆ ناو شارو ناوچەکانی کوردستان پەرەبستێنێو بنکەکانی خۆی دابمەزرێنێو لە هەمان کاتدا گۆڤاری "لاوان" چاپو بڵاو بکاتەوە. لەم قۆناخە مێژووییەدا یەکیەتیی لاوان وەکوو "پێشمەرگە" بە هاتنە سەرکاری کۆماری ئیسلامی و دوای ئەوەی کە شەڕی هەمەلایەنە بە دژی خەڵکی کورد راگەیەندرا، ئەمجارەش قۆڵیان لێ هەڵماڵی و بە قوربانیدان و گیان فیدایی و بوێری خۆیان قەڵاو کۆشکی زۆرداریان وەلەرزە هێناو

لاپەڕەیەکی زێڕینی دیکەیان لە دیرۆکی بزاڤی رزگاریخوازی نەتەوەی کورددا، تۆمارکرد. شەهید بوونی هەزاران لاوی خوێن گەرم و دەروەستی ئەم نەتەوەیە، لە بەرەکانی بەرگری لە ئازادی و مافی نەتەوەییدا، بەڵگەی ئەم راستییەن. لەم قۆناخەشدا دوژمنانی گەلەکەمان ناهێڵنو مەودا نادەن کە ئەو رێکخراوەیە ئەرکە سێنفییەکانی خۆی بەجێ بگەیەنێو بە دوای شوناسی نەتەوەییو بەرگری لە نەتەوەکەی شاخەکان دەکاتە سەنگەری بەرخۆدانو راچەنین. لە 4 ـ 6ی بەفرانباری 1379دا، یەکەمین کۆنگرەی خۆی بە سەرکەوتوییەوە بەستو توانی پرۆگرامێکی دێموکراتیکو لەسەر بنەمای ویستو داخوازییەکانی لاوان لە ئێرانو کوردستاندا پەسند بکاتو ئۆرگانەکانی خۆی رێك بخات.

دامەزرانی یەکیەتی لاوان بە کۆکردنەوەی هێز و تواناکانی گرینگترین توێژی کۆمەڵگا واتە لاوان، توانی گرووتینێکی پتر بە بزووتنەوەی نەتەوەیی – دیموکراتیکی نەتەوەی کورد لە کوردستانی ئێران ببەخشێ، کە لە لووتکەی ئەو بزاڤە دا رێبەری ناودار و جوامێری نەتەوکەمان د. قاسملووی هەرگیز نەمر دەبینین کە تێکۆشانی سیاسیی خۆی لە یەکیەتی لاوانی دیموکراتی کوردستانی ئێرانەوە دەست پێکرد و و بە هەول و تێکۆشانی بێوچانی خۆی لە یەکیەتی لاوان و پاشان لە حیزبی دێموکرات دا سیاسەت و ئیستراتیژیەکی نوێی بۆ ئەم بزاڤە هێڵکاری کرد کە هەنووکەش رێبوارانی ئەو رێگا پیرۆزە بە شانازییەوە لەو راستە رێیەدا رێ دەکەن.

رابردووی تێکۆشانی لاوان لە کوردستانی ئێراندا، چ لە بواری سێنفی و چ لە چوارچێوەی جووڵانەوەی نەتەوەیی ـ دێموکراتیکی گەلەکەماندا، بە رێبەرایەتی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران، نیشان دەدا، کە ئەوان قەد لە بەجێگەیاندنی ئەرکە پیرۆزەکانیان، درێغیان نەکردووەو هەمیشە لە ریزەکانی پێشەوەی خەباتدا بوون. هەست بە بەرپرسایەتیکردن و لە خۆبردوویی لاوانی کورد ئەنجامی راستەوخۆی ئەو باروودۆخە سەخت و دژوارە بوو کە، کە رێژیمە یەک لە دوای یەکەکانی پاشایەتیو کۆماری ئیسلامی، بەسەریاندا سەپاندوون. ئەم رێژیمانە نەک تەنیا پەروەردە کردن و گرینگینەدان بە پرسی لاوانیان پشت گوێ خستووە، بەڵکوو هەمیشە لە هەوڵی ئەوەشدا بوون، کە لە رێگەی پێکهێنانی کەند و کۆسپی سیاسی و کۆمەڵایەتییەوە، لە ئەرك و هەستە نەتەوەیی و نیشتمانییەکان، دوریان خەنەوە.

یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی کوردستانی ئێران بە درێژایی تەمەنی، هەمیشە وەك یەکیەتییەکی دەروەستو کارامە، کاری کردووەو هەوڵی داوە لە هەموو سەنگەرەکانی داکۆکی کردن لە مان و مەوجودیەتی نەتەوەکەی دا، خەبات بکات. هەر لە بەشداری لە خەباتی چەکداریەوە بگرە تا خەباتی دیپلۆماسی، لە هەمبەر گەیاندنی دەنگی کورد، بۆ نێو ناوەندو کۆڕ و کۆمەڵە سیاسی و کولتوورییەکان.

لە سەردەمانی حکومەتی پاشایەتیدا و دوای روخانی کۆماری کوردستان، ئەگەرچی هەل ومەرجی خەباتی ئاشکرا نەبوەو ـ یاساغ بوە،

بەڵام لاوانی تێکۆشەر هەر بە ئاڕمانجی کۆماری کوردستان، وەفادار بوون و ئەرکە نەتەوەیی و دیمکراتیکەکانیان پشت گوێی نەخستووە.

ئەگەرچی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی کوردستانی ئێران، تا ئێستا هەلێکی زۆری بۆ چالاکیی ئاشکرا و یاسایی لە وڵاتەکەماندا، بۆ نەهاتووەتە پێشێ، بەڵام هاوشان و هاوئاراستە لە گەڵ رۆڵەکانی خەڵکی کوردستان لە چین و توێژە جۆراوجۆرەکاندا، بەردەوام بووە لە پێوانی رێگای سەختی ئازادی و مافی نەتەوەیی و لە هەموو رێگاکانی گەیاندنی هاواری مافخوازی نەتەوەی کورد، کەڵکی وەرگرتووە.

خەبات و چالاکیەکانی یەکیەتیی لاوان لە ناوەوەو دەرەوەی وڵات، ئەوە نیشان دەدەن، کەئەم رێکخراوەیە دەتوانێ ئۆرگانیزاسیۆنێکی باش بێت بۆ ناساندنی کێشەی نەتەوەیی و لەقاودانی چەوسانەوە لە لایەك و هێماش بێ بۆ باش تەمرین کردنی دێموکراسیو خەبات کردن، بۆ بەدەستهێنانی مافە سێنفیەکان. هەر لە راستای هەوڵدان بۆ ناساندنی کێشەی کورد و چوونە نێو کۆمەڵگای جیهانی، خۆی بە دەروەست دەزانێ و بە ئەندام بوونیشی لە رێکخراوی نێونەتەوەیی لاوانی سۆسیالیست و زۆر رێکخراو و ناوەندی جیهانی تایبەت بە لاوان، بە رێگایەکی باش و کارامە دادەنێ، لە هەمبەر دەستەبەرکردنی ئەم ئامانجەدا.

ئەمڕۆ لاوان چ لە ئێران بە گشتی و چ لە کوردستان بە تایبەتی، لە هەل و مەرجێکی دژواردان و هەر رۆژەو زیاتر لە لایەن کۆنەپەرستانەوە، بێڕێزی و سوکایەتییان پێ دەکرێ. ئەمەش دەرخەری ئەوەیە کە

خەباتی لاوان و چالاکیەکانییان، دەتوانن مەترسیەکی گەورە بن، بۆ مان و مەوجوودییەتی کۆنەپەرستی. کۆماری ئیسلامی ئەمڕۆ زیاتر لە هەر کاتێکی تر لەو هێزەی لاوان دەترسێ، کە سەردەمانێك گیرفانی بۆ هەڵدروبوو. لاوی ئەمڕۆ، لاوێکی ئاگا، وشیارو بە هەست و ئارمانجخوازە، هەر بۆیە توانای ئەوەی تێدا هەیە کە زەنگێکی مەترسی بێت، بۆ کۆنەپەرستی.

ئەوەی لەم بەستێنەدا، دەتوانێ چارەنووسساز بێت و هێزی لاوان بکات بە هێزێکی لەبڕان نەهاتووی رادیکاڵ، رێکخستنە. بۆیە یەکیەتیی لاوان بە سەرنجدان بەو راستیانەی کە لە ئارادان، خۆی بە دەروەست دەزانێ، کە لە هەر جۆرە کارێك لە راستای بەرەو پێش بردنی خەباتی ئازادیخوازانەو پەروەردەکردن و رێکخستنی لاواندا، بۆ گەیشتن بە ئامانجە بەرزە مرۆییەکان و بەدیهێنانی کۆمەڵگایەکی ئازاد و دادپەروەر، درێغی نەکات .

یەکیەتی لاوان قوتابی و پەروەردەی مەکتەبی دێموکرات و کۆماری کوردستانە و لە پێناوی ئەو ئامەنجەشدا شانبەشانی خەباتی میللی — دێموکراتیکی نەتەوی کورد، تا وەدیهێنانی ئامانجەکانی شەهیدان قازی، قاسملوو، شەڕەفکەندی و هەموو شەهیدانی کورد و کوردستان خەبات دەکات، بۆیە پێویستە لاوان بۆ بەشداری لەو رێگایەدا هەموو هەوڵ و تواناکانی خۆیان بۆ وەدیهێنانی ئەو ئامانجە بەرزو مرۆڤانییە بخەنەگەڕ.

یەکیەتی لاوان بە پشت بەستن بەم بەرنامە و پێڕەوە دێموکراتیک و سەردمیانەیە، خەبات بۆ سڕینەوەی هەرچەشنە کولتورێکی چەقبەستوو لە پێناو دێموکراتیزەکردنی کولتووری کوردی دەکات.

بۆ ئەم مەبەستەش نوێنەرانی لاوانی دێموکراتی کوردستانی ئێران ئەو بەرنامەو پێڕەوە ـ کە پەسەندکراوی کۆنگرەی پێجەمی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی کوردستانی ئێران (رێکەوتی 1ی گەلاوێژی سالّی 1388ی هەتاوی‌دەستی پێکرد و شەوی 3لەسەر 4ی گەلاوێژی 1388ی هەتاوی کۆتایی پێهات) دەکەنە بنچینەی کارو کردەوەو تێکۆشانی خۆیان و یەکیەتییەکەیان، بەرنامەو پێڕەوی نوێ رەنگدانەوەی گۆڕانکارییەکانی ئەمڕۆی کوردستان‌و ئێرانەو بەلەبەرچاو گرتنی ئەو رەسالەت و ئەرکانەوە دارێژراوە کە قۆناغی تازەی خەبات و تێکۆشانی گەلەکەمان خستوویەتە سەرشانی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی کوردستانی ئێران.

بەشی یەکەم:

بەرنامەی یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی کوردستانی ئێران

فەسڵی یەکەم:

لە پێوەندی لەگەڵ تەواوی پێکهاتەی کۆمەڵگادا

1. هەوڵدان بۆ پێکهێنانی کۆمەڵگایەکی دێموکراتیکی سۆسیالیستی، لە پێناو پێکهێنانی ژیانێکی باشتر بۆ هەموو چین و توێژەکانی کۆمەڵگا.

2. پشتیوانی کردن لە گەیشتن بە دەسەلاتی حکوومەتێکی سێکولار و پلوڕالیستی.

3. پتەوکردنی هاوکاری و پەیوەندی لەگەڵ لاوانی نەتەوەکانی تری ئێران، لە پێناو دروست کردنی کۆمەڵگایەکی ئازادو دێموکراتیک.

4. تێکۆشان بۆ دەستەبەر کردنی کەرەستەی زانیاری و تێکنۆلۆژیای سەردەم، بۆ سەرجەم چین و توێژەکانی کۆمەڵ.

5. گوشار خستنە سەر دەسەڵات، لە پێناو رەخساندنی دەرفەتی کار و خۆپێگەیاندنی سەرجەم چین و توێژەکانی کۆمەڵ.

6. گوشار خستنە سەر دەسەڵات، لە پێناوی دابەشکردنی داهاتی سەرجەم سەرچاوە سروشتیەکانی وڵات، بە شێوەیەکی گونجاو، بۆ نەهێشتی هەژاری.

7. پشتیوانی کردن لە چین و توێژە سێنفییە دێموکراتیکەکانی کۆمەڵگا، تا لە رێگەی رێکخراوو رێکخستنی تایبەت بە خۆیان ویست و داخوازەکانیان، بێننە گۆڕێ.

8. لەقاودان و بەربەرەکانیٚ لە گەلٚ هەرجۆرە سیاسەتێکی کۆنەپەرستانەو نەشیاو لە گەلٚ سەردەم، کە ماف و ئازادییە بنەڕەتییەکان، پشت گویٚ بخاو ببێتە هۆی هەلاّواردنی مرۆڤەکان.

9. هەوڵدان بۆ چەسپاندنی یاسامەروەری لە کۆمەڵگادا.

10. پشتیوانی کردن لە پەرەپێدانی فەرهەنگی دیالۆگ و پێکەوە سازان، لە کۆمەڵگادا.

فەسڵی دووهەم:

لە پێوەندی لەگەڵ لاواندا

1. هەوڵدان بۆ ئەوەی، دەسەلاّتی سیاسی لە کوردستان و ئێراندا، بەرنامەیەکی گونجاوو باش بۆ لاوان دابنێن، لە پێناوی دابین کردنی دوارۆژێکی باشتر بۆ ئەوان.

2. هەوڵدان بۆ نەهێشتنی ئەو هۆکارانەی، کە دەبنە هۆی تووشبوونی لاوان بە تاوان و لادانی کۆمەلاّیەتی و پشتیوانی کردن لە ناوەندە چاکسازیە کۆمەلاّیەتییەکان بە تایبەت ناوەندی بنەبڕکردنی ئیدز و ئێعتیاد.

3. گرنگی دان بەو لاوانەی، کە کەم ئەندام یا گیرۆدەی نەخۆشیەکی جەستەیی و دەروونین و هەوڵدان بۆ پێکهێنانی ئیمکاناتی لە بار، بۆ چارەسەرکردن و پێڕاگەیشتنیان.

4. هەموو پێکەوەنانێکی ژیانی هاوبەش لە نێوان کچ و کوڕدا بە بیٚ ڕەزامەندی ئازادانەی هەردوو لا قەدەغە بکرێت.

5. پەرەپێدان بە کارو چالاکی هونەری و فەرهەنگی و وەرزشی لە نێو لاواندا و دابینکردنی کەرەستەی تەفریحی سالم و ڕێکخستنی گەڕان و گەشتی بەکۆمەڵ.

6. هەوڵدان بۆ لابردنی بەربەستەکانی بەردەم گەشانەوەو دەرخستنی توانای لاوان.

7. پشتیوانی کردن لە دامەزراندنی سەنتەری رۆشنبیری و کۆمەڵایەتی، بۆ لاوان.

8. دروست کردنی پردی پێوەندی لە نێوان لاوان و دەسەڵات و گەیاندنی دەنگی لاوان، بۆ ناوەندەکانی بڕیار لە دەسەڵات و دیار بوونی جێ دەستی لاوان، لە بڕیارە سەرەکییەکاندا.

9. هاندانی لاوانی کوردستان بۆ بەربەرەکانێ، لە گەڵ دیاردە دزێوەکان و ئەو بەربەست و گیرو گرفتە کۆمەڵایەتییانەی، کە لە نێو کۆمەڵدا هەن یا سەرهەڵدەدەن و دەبنە کۆسپی سەر ڕێگەی پێشکەوتن.

فەسڵی سێهەم:

لە پێوەندی لەگەڵ ئەرکە نەتەوەیی‌و نیشتمانیەکاندا

1. بەشداری لە بزووتنەوەی رزگاریخوازانەی نەتەوەیی ـ دێموکراتیکی نەتەوی کورد، لە کوردستانی ئێران و پشتیوانی کردن لە بزووتنەوەی ئازادیخوازانەو دێموکراتیکی، نەتەوەکانی ئێران.

2. خزمەت و پاراستنی بەرژەوەندییە گشتییەکانی نەتەوەی کورد و دەسکەوتەکانی خەباتە ڕەوا نەتەوایەتییەکەی لە هەموو بەشەکانی کوردستاندا.

3. هەوڵدان لە پێناوی باوەڕ پێ‌هێنانی دەسەڵاتی سیاسی(ناوەند) بە واقعییەتی کۆمەڵگای ئێران و بە ڕەوا زانینی مافی دیاری کردنی چارەنووس، بۆ نەتەوەکان.

4. دروست کردنی پەیوەندییەکی پتەو لە گەڵ لاوان و ڕێکخراوەکانی تایبەت بە لاوان، لە بەشەکانی دیکەی کوردستان.

5. دامەزراندنی پەیوەندی هاوکاری پتەو لە گەڵ کۆمەڵ و ڕێکخراوە دێموکراتیك و پێشکەوتنخوازەکانی کوردستان و ئێران، لە پێناوی خزمەت بە پێشخستنی خەباتی مافخوازانەی نەتەوەی کورد و بزووتنەوەی نەتەوەکانی ئێران.

6. هاندانی لاوانی کورد بۆ تێکۆشان لە پێناوی بوژاندنەوەو پاراستنی کولتوور، زمان، فۆلکلۆرو هونەری ڕەسەنی نەتەوەی کورد.

7. دابینکردنی بەستێنی گونجاو، بۆ پەرەپێدانی کولتوور، زمان، فۆلکلۆرو هونەری ڕەسەنی کەمایەتییە نەتەوەییەکانی دانیشتووی کوردستان.

8. ناساندنی داخوازە ڕەواکانی نەتەوەی کورد و بزووتنەوە نەتەوایەتییە ـ دێموکراتییەکەی، بە گەلانی جیهان.

فەسڵی چوارەم:

لە پێوەندی لە گەڵ خوێندندا:

1. هەوڵ و تێکۆشان بە مەبەستی بنەبڕکردنی نەخوێندەواری، لە نێو منداڵان و لاوانی کوردستاندا و هەنگاونان لە پێناوی بە"اجباری"کردنی خوێندن، بۆ منداڵان تا تەمەنی 15 ساڵ.

2. هەوڵدان بۆ دارشتنەوەی بەرنامەکانی خوێندن بە بیروباوەڕێکی پێشکەوتوانەو لابردنی شوێنەواری هەر ئیدئۆلۆژیکی کۆنەپەرستانەو شۆڤێنیستی، لە بەرنامەکانی خوێندندا.

3. هاوکاری و یارمەتی کردنی قوتابیان و خوێندکارانی هەژار، بۆ درێژەدان بە خوێندن، بە هەموو رێگایەکی گونجاو و گەڕاندنەوەی ئەو لاوانەی کە لە خوێندن دابڕاون.

4. خەبات بۆ بەدیهێنانی ئامانجی لە مێژینەی خوێندن و نووسین بە زمانی کوردی و شارەزاکردنی قوتابیان و خوێندکاران بە مێژووی نەتەوەی کورد و گونجاندنی سیستمێکی پەروەردەیی نیشتمانی، لە بەرنامەکانی خوێندندا.

5. تێکۆشان بە مەبەستی مسۆگەرکردنی دەرەتانی خوێندن، لە هەموو قۆناغەکاندا.

6. بایەخدان بە خوێندن و دابینکردنی خوێندن، لە دێ و ناوچە دوردەستەکانی کوردستان.

فەسڵی پێنجەم:

ئامانجە جیهانییەکان

1. هەوڵدان بۆ بوونە ئەندام لە ناوەند و رێکخراوە جیهانیە دێموکراتیکەکان بە گشتی و رێکخراوەکانی تایبەت بە لاوان.

2. هەوڵدان بۆ ناساندنی کولتووری کوردی بە نەتەوەکانی دیکە.

3. گۆڕینەوەی دەستەی نوێنەرایەتی لە گەڵ رێکخراوە دێموکراتیکەکانی لاوان، لە وڵاتانی دەرەوە، بۆ بەهێزترکردنی خەباتی دیپلۆماسی.

4. پشتیوانی کردن لە بەندەکانی جاڕنامەی گەردوونی تایبەت بە مافی مرۆڤ.

5. پشتیوانی کردن لە خەباتی لاوانی ئازادیخوازی جیهان، بۆ گەیشتن بە مافە رەواکانیان.

6. پشتیوانی کردن لە خەبات دژ بە تێرۆریزم و خستنە کاری هەر توانا و رێکارێك، کە لەم بارەوە کارساز بێت.

7. یەکیەتیی لاوان دەبێ پرسی نەتەوەی کورد بە گشتی و لاوی کورد بە تایبەتی لە یەکیەتی نێونەتەوەیی لاوانی سۆسیالیست دا(IUSY) و سەرجەم ئەو رێکخراوە جیهانیانەی تێیدا ئەندامە بهێنێتە گۆڕێ.

بەشی دووهەم:

پێڕەوی نێوخۆی
یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی
کوردستانی ئێران

ماددەی یەکەم:

ناو و نێوەرۆکی رێکخراو

1. ناوی رێکخراو (یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی کوردستانی ئێران) ە.
2. یەکیەتیی لاوان رێکخراوێکی دێموکراتیکی سیاسی و سێنفییە کە بۆ پێگەیاندن و رێکخستنی لاوان لە رێگای خزمەت بە ئامانجە نەتەوەیی و دێموکراتیکەکانی نەتەوەی کوردو رێزگرتن لە مافی گەلانی دیکەی ئێران تێدەکۆشێ ولە پێناوی دابینبوونی مافەکانی لاوان و وەدیهێنانی ئامانجەکانیان لە کوردستانی ئێراندا، خەبات دەکات.

ماددەی دووهەم:

ئامانجە سەرەکییەکان

1. یەکیەتیی لاوان حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران بە رێبەری بزووتنەوەی میللی ـ دێموکراتیکی نەتەوەی کورد لە کوردستانی ئێراندا، دەزانێ.
2. یەکیەتیی لاوان تێدەکۆشێ لە پێناو دروستبوونی کۆمەڵگایەکی دێموکراتیکی سۆسیالیستی.
3. یەکیەتیی لاوان پیشتیوانی لەخەبات و تێکوشانی سەرجەم رێکخراوە سێنفیە کوردی و ئێرانیەکان دەکا کە بەرنامەو ئامانجەکانیان لەگەڵ بەرژەوەندی نەتەوەیی — دێموکراتیکی نەتەوەی کورد دا بگونجێ.

ماددەی سێهەم :

ئەندامەتی لە یەکیەتیی لاوان دا

هەمو هاوولاتییەکی لاوی دانیشتووی کوردستانی ئێران و هەمو لاوێکی کوردی ئێرانی دەتوانێ ببێتە ئەندامی یەکیەتیی لاوان بەو مەرجانە کە:

1ـ بەرنامەو پێڕەوی نێوخۆی یەکیەتیی لاوان قەبوولّ بکاو بۆ جێبەجێ کردنیان تێبکۆشێ.

2ـ تەمەنی لە 15 سالّ کەمتر و لە 30 سالّ زیاتر نەبێ.

3ـ ئەندامی هیچ رێکخراوێك نەبێ کە ئەندامەتی لەوێدا لەگەلّ بەرژەوەندی و ئەرك و ئامانجەکانی بزوتنەوەی نەتەوەیی — دێموکراتیکی نەتەوەی کورد دا نەگونجێ.

4ـ دوو ئەندامی یەکیەتیی لاوان ناسێنەری بن.

5ـ فۆرمی ئەندامەتی یەکیەتیی لاوان پڕ بکاتەوە.

تێبینی:

1ـ لاوانی کوردی بەشەکانی دیکەی کوردستان لە ولاّتانی دەرەوە لە رێگەی کۆمیتەکانی دەرەوەی ولاّت، دەتوانن لانیکەم سێ مانگ وەك لایەنگر و پاشان وەك ئەندام بێنە نێو ریزەکانی یەکیەتیی لاوانەوە.

2ـ کەسانێك دەتوانن خۆیان کاندیدا بکەن بۆ ئەندامی بەڕێوەبەریی گشتیی یەکیەتیی لاوان کە تەمەنیان لە 30 ساڵ تێپەڕ نەبێ.
3- کوردی بەشەکانی دیکەی کوردستان کە لەگەڵ هاوڵاتیەکی کوردی ئێرانی هاوسەرگیری پێکهێنابێ دەتوانێ ببێ بە لایەنگری تەشکیلاتی یەکیەتی لاوان.

ماددەی چوارەم:

ئەرکەکان و مافەکانی ئەندامانی یەکیەتیی لاوان

ئەرکی ئەندامی یەکیەتیی لاوانە کە:

1ـ لە تێکۆشانی خۆی دا پێڕەوی نێوخۆیی یەکیەتیی لاوان ڕەچاو بکا و بۆ جێبەجێ کردنی بەندەکانی تێبکۆشێ.
2ـ پێڕەوی لە دیسیپلینی نێوخۆیی یەکیەتیی لاوان بکا و نهێنییەکانی بپارێزێ.
3ـ بەرگری لە ئامانجەکان، سیاسەت و هەڵوێستەکانی یەکیەتیی لاوان بکاو بۆ پتەوکردنی ریزەکانی یەکیەتیی لاوان تێبکۆشێ.
4ـ بۆ پێکهێنان و پەرەپێدانی پێوەندی لەگەڵ توێژەکانی کۆمەڵ، بە تایبەتی لاوان، تێبکۆشێ و ئەوان لە بەرنامە و سیاسەت و هەڵوێستەکانی یەکیەتیی لاوان ئاگادار بکاتەوە و لاوان هان بدا لە دەوری یەکیەتیی لاوان کۆببنەوە.
5ـ لە کارو چالاکییەکانی یەکیەتیی لاواندا بەشدار بێ و بڕیار و ڕاسپاردە و سیاسەتەکانی یەکیەتیی لاوان بڵاوبکاتەوە.

6ـ بڕیارو راسپاردەکانی ئۆرگانی سەرەوی خۆی بەپێی پرنسیپەکانی ڕێکخراوەیی جێبەجێ بکا.
7ـ بۆ بردنەسەری ئاستی ئاگایی و پلەی زانیاری خۆی تێبکۆشێ و کەسانی دیکە لەو بوارەدا هان بدا.
8ـ هەقی ئەندامەتی بدات.
هەمو ئەندامێکی یەکیەتیی لاوان مافی ئەوی هەیە:
1ـ بە ئەندامی هەر کام لە ئۆرگانەکانی یەکیەتیی لاوان هەڵبژێردرێ و بۆ هەڵبژاردنی ئۆرگانەکان دەنگ بدا.
2ـ لە رێگای تەشکیلاتییەوە بیرو بۆچوون، رەخنە و پێشنیار بدا بە هەموو ئۆرگانەکانی یەکیەتیی لاوان.
3ـ هەموو ئەندامێکی یەکیەتیی لاوان مافی رادەربڕین لەسەر بڕیار و راسپاردەکانی یەکیەتیی لاوانی هەیە.
4ـ بەرامبەر هەر بڕیارێك کە لە ئۆرگان یا هەر کۆبوونەویەك لە سەر ئەو دەدرێ بەرگری لە خۆی بکاو پاش ئەوەی بە زۆرینەی دەنگی ئۆرگانی سەرەوەتر سزای بۆ دیاری کرا پێبەندی بریار بێ.
5ـ بە لە بەر چاو گرتنی هەموو ئوسول و پرنسیپە تەشکیلاتییەکان ئاگاداری بڕیار و هەڵوێستەکانی بێ.

ماددەی پێنجەم:

هەڵبژاردن و بڕیاردان

هەڵبژاردنەکان و بڕیاردان لە نێو ریزەکانی یەکیەتیی لاوان بەم شێوازانەی خوارەوە ئەنجام دەدرێن:

1ـ بۆ هەڵبژاردن و پەسەندکردنی بڕیار، پێویستە نیوەی بە ئیزافەی یەکی کۆی دەنگەکان بە دەست بێنیٚ.

2ـ دەنگدان بۆ بڕیار، بە شێوەی ئاشکرا و هەڵبژاردن بە شێوەی دەنگدانی نهێنی دەبێت.

ماددەی شەشەم:

دیسپلینی ئەندام

ئەندامی یەکیەتیی لاوان ئەگەر ئەو ئەرکانەی کە لە ماددەی چوارەم دا دیاری کراون لە کاتی پێویست دا جێبەجیٚ نەکا بە پێی جۆری خەتاکەی سزا دەدریٚ.

سزای ئەندامی یەکیەتیی لاوان بە پێی جۆری خەتا بەم شێوەی خوارەوەیە:

1ـ ئاگادار کردنەوە.

2ـ سەرکۆنە بە نووسراوە.

3ـ لیٚئەستاندنەوەی بەرپرسایەتی.

4ـ لیٚئەستاندنەوەی پلەی ڕێکخراوەیی.

5ـ هەڵپەساردنی ئەندامەتییەکەی لە مانگێکەوە تا شەش مانگ.

6ـ دەرکردن لە یەکیەتیی لاوان.

تێبینی:

1- مەبەست لە سزای رێکخراوەیی پێگەیاندنی ئەندامە و تەنیا ئەو کاتە ئەندام سزا ئەدرێت کە رێگەی دیکە وەك رەخنە، رێنوێنی و قەناعەت پێهێنان لە باش کردنی ئاکاری ئەودا کاریگەری نەبێ.

2- درێژترین ماوەی هەڵپەساردن 6 مانگە، لەو ماوەیەدا ئەندامی هەڵپەسێراو ناتوانێ بە ئەندامی هیچکام لە ئۆرگانەکانی رێکخراو هەڵبژێردرێت.

3- ئەندامی هەڵپەسێردراو پاش تەواو کردنی ماوەی سزاکەی رابردووی رێکخراوەیی بۆ لەبەرچاو دەگێردرێت و لە رێگای ئۆرگانی سەرەوەتر کاری بۆ دیاری دەکرێت.

4- بڕیار لەسەر سزای ئەندام لە کۆبوونەوەی ئۆرگانی خۆی یا ئۆرگانی سەرەوەتری یەکیەتیی لاوان دا بە زۆربەی دەنگ دەدرێ.

5- ئەندامێك کە بڕیاری سزای بۆ دەدرێ دەتوانێ بە رێگای نوسراو لانیکەم تا 30 رۆژ داوای پێراگەیشتن و چاوپێداخشاندنەوە لە ئۆرگانی سەرەوەتر بکا.

6- بڕیاری سزادان دەبێ بە ئاگاداری کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی بگەیەندرێ.

7- ئەرکی کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتییە کە داواکاری پێداچونەوە بە سزا، لە کوبونەوەی بەڕێوەبەریی گشتی دا بێنێتە بەر باس و پێداچونەوە.

ماددەی حەوتەم :

بنەمای رێکخستنی یەکیەتیی لاوان

بنچینەی ڕێکخستنی یەکیەتیی لاوان لەسەر بنەما دێموکراتیکەکان پێکهاتووە، ئەوەش بەو مانایەیە کە:

1ـ هەموو ئەندامانی یەکیەتیی لاوان مافی وەك یەکیان لە هەڵبژاردندا هەیە.

2ـ هەمو ئۆرگانەکانی یەکیەتیی لاوان لە خوارەوە بۆ سەرەوە بە هەڵبژاردن و بە دەنگی زۆرینە دادەمەزرێن و بەڕێوەدەچن.

3ـ دەبێ بڕیارەکانی ئۆرگانی سەرەوەتر لە لایەن ئۆرگانی خوارەوەتر جێبەجێ بکرێن.

4ـ ئۆرگانەکانی یەکیەتیی لاوان لە سەرێ بۆ خوارێ و لە خوارێ بۆ سەرێ ڕاپۆرتی تێکۆشانی خۆیان دەدەنەوە بە یەکتر.

5ـ بۆ هەموو ئەندامانی ئۆرگانێك بەبێ جیاوازی یەك دیسیپلین هەیە، کە دەبێ پەیڕەویی لێ بکەن.

6ـ باس کردن و بڕیاردان لە بەرزترین ئۆرگانەوە بۆ خوارترین ئۆرگان بۆ هەموو ئەندامانی ئۆرگانە.

ماددەی هەشتەم:

کۆنگرەی یەکیەتیی لاوان

کۆنگرە بەرزترین ئۆرگانی یەکیەتیی لاوانە. کۆنگرەی یەکیەتیی لاوان هەر 2 ساڵ جارێك بە بەشداریی ئەندامانی ئەسڵی و جێگری کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی و ڕاوێژکارانی کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی و، بەو ڕێژەیە کە بەڕێوەبەریی گشتی دیاری دەکا لە نوێنەرانی ئەندامانی لاوان پێك دێ.

ئەرك و دەسەڵاتی کۆنگرە ئەمانەن:

1ـ گوێ بۆ راپۆرتی کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی رادەگرێ و پاش باس و لێکۆڵینەوە پەسەندی دەکا.

2ـ پێداچوونەوە بەسەر بەرنامە و پێڕەوی نێوخۆی یەکیەتیی لاوان دەکا و ئەگەر پێویست بوو ئاڵوگۆری بەسەر دا دێنێ و پاشان پەسەندی دەکا.

3ـ کارو تێکۆشانی یەکیەتیی لاوان لە ماوەی دوو کۆنگرە دا دەخاتە بەرباس.

4ـ رێبازی گشتیی و ستراتیژی کارو تیکۆشانی یەکیەتیی لاوان تا کۆنگری دواتر دیاری دەکا.

5ـ کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی و جێگری بەڕێوەبەریی گشتی هەڵدەبژێرێ.

ماددەی نۆهەم:

کۆنگرەی نائاسایی یەکیەتیی لاوان

کۆنگرەی نائاسایی یەکیەتیی لاوان لە کاتێك دا دەبەسترێ کە:

1ـ گیروگرفتێکی وا هاتبێتە پێش کە کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی نەتوانێ چارەسەری بکا.

2ـ دەرەتانی بەستنی کۆنگرە نەبێ.

3ـ 2/3 دوو لەسەر سێی ئەندامانی یەکیەتیی لاوان یان کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی داوای بەستنی کۆنگرەی نائاسایی بکەن.

4ـ لە هەلومەرجێکی وا دا کۆنگرەی نائاسایی یەکیەتیی لاوان دەسەڵاتیی کۆنگرەی هەیە.

5ـ کۆنگرەی نائاسایی یەکیەتیی لاوان لە ئەندامانی ئەسڵی، جێگر و راوێژکاری کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی و نوێنەرانی ئۆرگانەکانی یەکیەتیی لاوان پێك دێ.

6ـ رادەی نوێنەرانی هەر ئۆرگانێك لە لایەن کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتییەوە دیاری دەکرێن. لەو کاتەدا دبێ رادەی نوێنەرانی ئۆرگانەکان لە ئەندامانی ئەسڵی، جێگر و راوێژکارانی کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی زیاتر بن.

ماددەی دەیەم

کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی

لە نێوان دوو کۆنگرەی یەکیەتیی لاوان دا، کۆمیتەی بەڕێوەبەری گشتی وەك بەرزترین ئۆرگانی یەکیەتیی لاوان کاروباری یەکیەتیی لاوان بەڕێوە دەبا. کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی لە بەرامبەر کۆنگرەدا بەرپرسیارە.

ئەرك و دەسەڵاتی کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی ئەمانەن:

1ـ بڕیارەکانی کۆنگرە جێبەجێ بکا.

2ـ هەیئەتی ئیجرایی‌و سکرتێرو جێگری سکرتێر هەڵدەبژێرێ.

3ـ سەرپەرستی هەمو ئۆرگانەکانی یەکیەتیی لاوان دەکا و راپۆرتەکانیان هەڵدەسەنگێنێ و لە کاروبارەکانیان دەکۆڵێتەوە.

4ـ دەتوانێ بەشداری لە کۆبوونەوەی ئۆرگانەکانی خوارەوەی خۆی دا بکا تەنها بە مافی پێشنیار.

5ـ بەرپرسی پێوەندیی یەکیەتیی لاوان لەگەڵ رێکخراوەکانی دیکەیە.

6ـ چاوەدێری بەسەر داهات و دەرکەوتی یەکیەتیی لاواندا دەکا.

7ـ رادەی هەقی ئەندامەتی دیاری دەکا.

8- بەرنامەی ساڵانە بۆ کاروتێکۆشانی خۆی دادەنێ و بەرنامەکانی ئۆرگانەکانی خوارەوەی خۆی پەسەند دەکا.

9ـ دەبێ لانیکەم سێ مانگ جارێك کۆ ببێتەوە.

10ـ لەسەر شوێن وکاتی کۆنگرە بڕیار دەدا و رێژەی نوێنەرانی ئەندامانی یەکیەتیی لاوان لە کۆنگرەدا دیاری دەکا.

11ـ ئایین نامەی نێوخۆیی بۆ کاروباری خۆی و هەیئەتی ئیجرایی دادەنێ، پێداچوونەوە بە ئائین نامەی نێوخۆیی سەرجەم کۆمیتەکانی لە ناوخۆ و دەرەوەی وڵات دەکا و پاشان پەسەندی دەکا.

12ـ دەتوانێ کۆنگرەی نائاسایی یەکیەتیی لاوان بە پێی ماددەی 9 پێك بێنێ.

تێبینی:

1ـ کەسانێك دەتوانن ببنە ئەندامی کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی کە لانیکەم دوو ساڵ رابردووی ئەندامەتییان لە یەکیەتیی لاواندا هەبێ.

2ـ کۆبوونەوەکانی کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی بە بەشداری دوو لە سێی ئەندامانی ئەسڵی رەسمییەت پەیدا دەکەن و بڕیارەکان وەختێك قەتعی دەبن کە زیاتر لە نیوەی هەموو ئەندامانی ئەسڵی دەنگیان بۆ بدەن.

3ـ ئەندامی کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی یەکیەتیی لاوان نابێ ئەندامی کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی هیچ رێکخراوێکی سێنفی تر بێ.- لاوانی

نیشتەجێی دەرەوەی وڵات دەتوانن ببنە ئەندامی بەڕێوەبەری ڕێکخراوە سینفییە بیانیەکان کە سەرجەم ئوسول و یاسا دێموکراتیکەکان بەڕێوە دەبن.

4ـ کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی لە کاتی پێویست دا دەتوانێ هەتا دوو لەسێی ئەندامانی ئەسڵی ڕاوێژکار بۆخۆی هەڵبژێرێ، ئەندامانی ڕاوێژکار لە کۆبوونەوەکانی بەڕێوەبەریی گشتیدا، بەشدار دەبن و دەنگی ڕاوێژکاریان هەیە.

5- هەر ئەندامێکی بەڕێوەبەری ئەگەربریار و ڕاسپاردەکانی کۆنگرە جێ بە جێ نەکات کۆمیتەی بەڕێوەبەری مافی ئەوەی هەیە سزای بۆ دیاری بکات.

6- ئەندامی بەڕێوەبەریی گشتی یەکیەتیی لاوان دەتوانێ تا تەمەنی32 ساڵو کۆتایی دەورەکەی وەك ئەندامی بەڕێوەبەریی بمێنێتەوە.

ماددەی یازدەهەم:

هەیئەتی ئیجرایی

لە ماوەی نێوان دوو کۆبوونەوەی بەڕێوەبەریی گشتی دا هەیئەتی ئیجرایی کاروباری کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی بەڕێوە دەبا و لە بەرامبەر کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی دا بەرپرسیارە.

1ـ هەیئەتی ئیجرایی لە 5 کەس پێك دێ. سکرتێری گشتی و جێگری سکرتێر ئەندامی هەیئەتی ئیجراین.

2ـ هەیئەتی ئیجرایی مافی گۆڕینی بڕیارەکانی کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی نیە.

3ـ لەسەر بابەتی چارەنوس ساز و تایبەت بە یەکیەتیی لاوان دەبێ هەیئەتی ئیجرایی رای بەڕێوەبەریی گشتی وەربگرێ.

4.هەیئەتی ئیجرایی راپورتی کۆبوونەوەکان و کاری خۆی دەداتەوە بە کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی.

5- لە هەلوو مەرجێك دا کە سکرتێر یان هەیئەتی ئیجرای داوای پێکهێنانی کووبونەوەی ئەندامانی کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتیان کرد، بەڵام 2/3 ئەندامان ئامادە نەبوون لە کۆبوونەوەی دواتر دا بە ئامادە بوونی نیوە بە ئیزافەی یەکی ئەندامان کۆبونەوەکە رەسمیەتی هەیە و بڕیارەکانیش بە دەنگی 2/3 بەشدارانی کۆبوونەوەکە پەسەند ئەکرێت.

ماددەی دوازدەهەم:

رێکخراوەکانی یەکیەتیی لاوان

رێکخراوەکانی یەکیەتیی لاوان بریتین لە:

1ـ پۆل، بناغەی یەکیەتیی لاوان پۆلە، پۆلی دێ یان پۆلی گەڕەك، کە لاوانی دێیەك یان چەند دێی لێك نزیك و لاوانی یەکێك لە گەڕەکەکانی شار لە ریزی خۆی دا کۆدەکاتەوە.

2ـ کۆمیتەی ناوچە یا کۆمیتەی شار، کە پۆلەکانی دێ و گەڕەك لە ناوچەکان دا سەرپەرستی دەکا.

3ـ کۆمیتەی شارستان، کە کاروباری کۆمیتەکانی ناوچە و شار سەرپەرستی دەکا.

4.ئەندامانی کۆمیتەی دێ و گەڕەك لە کۆبوونەوەی ئەندامانی دێ یان گەڕەك دا هەڵدەبژێردرێن و، ئەندامانی کۆمیتەی ناوچە و کۆمیتەی شار لە لایەن نوێنەرانی هەمو پۆلەکانی دێ و گەڕەکەوە، لە کۆنفرانسی ناوچە یان شاردا و ئەندامانی کۆمیتەی شارستان لە کۆنفرانسی شارستان دا هەڵدەبژێردرێن.

تێبینی:

1ـ ئەندامانی کۆمیتەی ناوچە و شار دەبێ لانیکەم سێ مانگ بێ، بە ئەندام وەرگیرابن‌و ئەندامانی کۆمیتەی شارستان دەبێ شەش مانگ بە سەر ئەندامەتییان دا تێپەڕیبێ.

2ـ لە هەلومەرجی تایبەت دا، کۆمیتەی بەڕێوەبەریی گشتی دەتوانێ شێوەی گونجاوی دیکە بۆ ڕێکخستنی یەکیەتیی لاوان دابنێ.

ماددە سێزدەهەم:

داهاتی یەکیەتیی لاوان

داهاتی یەکیەتیی لاوان لە سەرچاوانەی خوارەوە دابین دەبێ:

1ـ هەقی ئەندامەتی.

2ـ یارمەتیی ئەندامان و لایەنگیران و دۆستانی یەکیەتیی لاوان.

3ـ داهاتی تێکۆشانی فەرهەنگی و هونەریی یەکیەتیی لاوان.

4- یارمەتی کۆمیتەکانی دەرەوەی وڵاتی یەکیەتی لاوان.

Program and Constitution

of Democratic Youth

Union of Iranian Kurdistan

Adapted at the 5th Congress

June 23-26 / 2009